

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Octavian Șargu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 13 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-385/24

NR. PIGD 2-21092974-01-3ra-30042024)

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. I. Barbacaru,
Curtea de Apel Chișinău, jud. G. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan,

20 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 21 iunie 2021, Octavian Șargu s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat: anularea deciziei nr. 153 din 29 martie 2021, privind refuzul în stabilirea indemnizației paternale; obligarea CNAS să emită actul administrativ individual favorabil, privind stabilirea și achitarea indemnizației paternale.

2. În motivarea acțiunii a indicat că este persoană asigurată, angajat al Serviciului Vamali, iar la data de 17 martie 2021, prin ordinul nr. 205-p/o, i-a fost acordat concediul paternal începând cu data de 17 martie 2021 până la data de 30 martie 2021, în temeiul art. 124¹ alin. (3) din Codul muncii.

3. La data de 17 martie 2021, a depus cerere de acordare a concediului paternal la CTAS sect. Ciocana. Ulterior, la data de 02 aprilie 2021 a făcut cunoștință cu actul administrativ defavorabil - decizia nr. 153 din 29 martie 2021, privind refuzul în stabilirea concediului paternal, pe care îl consideră unul ilegal și care urmează a fi anulat.

4. Temeiul de refuz în stabilirea indemnizației a fost motivat prin faptul expirării termenului de 56 de zile de la data nașterii copilului, 20 ianuarie 2021. CNAS a inclus în calcul și data nașterii copilului.

5. În vederea respectării procedurii prealabile, la data de 04 mai 2021, a înaintat cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei nr. 153 din 29 martie 2021 și emiterea actului administrativ individual favorabil, privind stabilirea și achitarea indemnizației paternale.

6. Prin răspunsul CNAS nr. Ș-906/21 din 18 mai 2021, cererea prealabilă s-a respins ca fiind neîntemeiată.

7. Reclamantul a indicat că, conform art. 124¹ alin. (3) din Codul muncii, concediul paternal se acordă în baza unei cereri în formă scrisă, în primele 56 de zile de la nașterea copilului. La cerere se anexează o copie a certificatului de naștere al copilului.

8. A menționat reclamantul că, copilul s-a născut la data de 20 ianuarie 2021, iar el a înaintat cererea de acordare a concediului paternal în interiorul termenului prevăzut la art. 124¹ alin. (3) din Codul muncii.

9. În context a reținut că potrivit art. 385 alin. (1) din Codul civil, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Astfel, apreciază că ziua nașterii copilului ca un eveniment și termenul urma a fi calculat din următoarea zi. Alin. (2) al aceluiași articol prevede clară, dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

10. Regula se extinde și asupra zilei de naștere la calcularea vârstei, or la caz nu se calculează ziua nașterii copilului ci dreptul asiguratul, Șargu Octavian la prestație socială, indemnizație de paternitate, drept asigurat prin lege.

11. Astfel, debutul cursului termenului procedural se realizează, în conformitate cu reglementările Codului de procedură civilă, la ora 00:00 a zilei ce urmează după ziua începutului curgerii acestuia. Or, acest fapt denotă că momentul de care este condiționată curgerea termenului nu coincide cu debutul lui și deci nu este reținut ca viabil, și nici nu este consemnat cursul lui.

12. Această regulă poate fi dedusă din prevederile art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora termenul procedural calculat în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite.

13. În concluzie, apreciază ziua nașterii copilului, evenimentul, iar calcularea termenului de 56 zile urmează a fi efectuat din următoarea zi, din data de 21 ianuarie 2021.

14. Potrivit Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și plată a indemnizației paternale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1245/2016, dreptul la indemnizație paternală se acordă tatălui asigurat în sistemul public de asigurări sociale, angajat în baza contractului individual de muncă sau aflat în raport de serviciu în baza actului administrativ liber-profesionistului ce practică activitate în domeniul justiției, pentru îngrijirea copilului nou-născut, cu domiciliul sau reședința în Republica Moldova.

15. La art. 6 din Hotărârii Guvernului nr.1245/2016 sunt prevăzute condițiile de stabilire a indemnizației paternale : a) tatălui copilului nou-născut i s-a acordat, la cerere, concediu paternal la toate unitățile în care desfășoară activități în primele 56 de zile de la data nașterii copilului; b) tatăl

copilului nou-născut a solicitat stabilirea indemnizației paternale în termen de 12 de luni de la data nașterii copilului; c) tatăl copilului nou-născut a realizat un venit asigurat în ultimele 3 luni premergătoare lunii nașterii copilului.

16. Angajatorul, Serviciul Vamal, a acordat la data de 17 martie 2021 prin ordin concediu paternal, expres prevăzut la art. 124¹ alin. (5) din Codul muncii, „angajatorul este obligat să încurajeze salariații în vederea beneficierii de concediu paternal, și la alin. 6 „cazurile în care angajatorul creează situații cu efect de dezavantajare a angajaților care iau concediu paternal sunt considerate cazuri de discriminare din partea angajatorilor și se sancționează conform legii”.

17. Or, potrivit pct. 37 din HG nr. 1245/2016 responsabilitatea pentru corectitudinea actelor eliberate de unitatea/unități la care tatăl își desfășoară activitatea/activități, pentru reflectarea corectă și în termen a datelor în Registrul de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale privind cuantumul venitului asigurat calculat și declarat, cuantumul contribuțiilor de asigurări sociale calculate și plătite, stagiul de cotizare, angajarea în câmpul muncii, perioada acordării concediului paternal o poartă persoanele cu funcții de răspundere ale angajatorului.

18. Prin urmare, reclamantul consideră că angajatorul a acordat concediu paternal, asiguratului, corect și legal din data de 17 martie 2021.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

19. Prin hotărârea din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea în contencios administrativ înaintată de Octavian Șargu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil. S-a anulat Decizia CTAS Ciocana, mun. Chișinău, nr.153 din 29 martie 2021, precum și decizia CNAS adoptată în procedura prealabilă exprimată prin scrisoarea nr. Ș-906/21 din 10 mai 2021. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual favorabil solicitat de către Octavian Șargu prin cererea din 18 martie 2021 nr. 2021/95/1/16954.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

20. La 23 mai 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

21. Prin decizia din 13 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

22. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că instanța de fond a aplicat corect legea și a elucidat în mod obiectiv circumstanțele cauzei.

23. Instanța a considerat că pentru calcularea termenului de 56 de zile în cazul concediului paternal trebuie aplicat art. 385 din Codul civil. Acest articol prevede că, dacă termenul începe de la un eveniment specific, cum ar fi nașterea unui copil, ziua în care are loc acest eveniment nu se include în termenul respectiv. Așadar, cele 56 de zile trebuie să fie calculate începând din ziua următoare nașterii copilului, fără a include ziua nașterii în acest calcul.

24. În privința alin. (2) al aceluiași articol, invocat de CNAS pentru a susține includerea zilei nașterii în termen, instanța a concluzionat că acesta se referă la alte situații, precum calcularea vârstei, și nu se aplică în cazul termenelor procedurale din această cauză. Astfel, interpretarea CNAS de includere a zilei nașterii în termen nu este aplicabilă în acest context.

25. Referitor la Regulamentul privind condițiile de acordare a indemnizației paternale, Hotărârea Guvernului nr. 1245/2016 stabilește la art. 6 lit. (a) că indemnizația paternală se acordă în primele 56 de zile de la data nașterii copilului. Interpretarea acestei dispoziții trebuie realizată în acord cu Codul civil, ceea ce înseamnă că perioada de 56 de zile începe din ziua următoare nașterii. Astfel, includerea zilei nașterii în cele 56 de zile contravine acestei interpretări și limitează în mod nejustificat dreptul tatălui.

26. Astfel, a concluzionat că reclamantul a îndeplinit toate cerințele legale, iar refuzul CNAS, bazat pe interpretarea eronată a termenului, este nejustificat, motiv din care instanța de fond întemeiat a anulat Decizia CTAS Ciocana, mun. Chișinău, nr.153 din 29 martie 2021, precum și decizia CNAS adoptată în procedura prealabilă exprimată prin scrisoarea nr. Ș-906/21 din 10 mai 2021 și a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual favorabil solicitat de către Octavian Șargu prin cererea din 18 martie 2021 nr. 2021/95/1/16954.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

27. La 12 aprilie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 13 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și cu emiterea unei decizii noi.

ARGUMENTELE RECURSULUI

28. În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au aplicat în mod greșit legislația privind termenul de 56 de zile pentru acordarea concediului paternal, argumentând că acest termen ar trebui să includă și ziua nașterii copilului.

29. Casa Națională de Asigurări Sociale a subliniat că, potrivit art. 385 alin. (2) din Codul civil, atunci când termenul începe de la un moment fix în timp, prima zi trebuie inclusă în calcul.

30. În acest sens, consideră că ziua nașterii ar trebui să fie parte din termenul de 56 de zile, iar decizia de refuz a indemnizației lui Octavian Șargu a fost corectă și conformă cu prevederile legale.

31. Casa Națională de Asigurări Sociale a mai argumentat că instanțele anterioare nu au respectat regulamentele specifice, cum ar fi Regulamentul privind acordarea indemnizației paternale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1245/2016, care la art. 6 lit. (a) prevede că indemnizația trebuie acordată în primele 56 de zile de la naștere.

32. În context, a afirmat că intenția legiuitorului a fost clară în privința acestui termen, iar includerea zilei nașterii este justificată de interpretarea strictă a regulamentului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

33. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

1. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

34. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit. c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

35. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

36. Referitor la termenul de depunere a recursului, la caz se atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată CNAS, prin intermediul poștei electronice la 15 martie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la data de 12 aprilie 2024, cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

37. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/ inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

38. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

39. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

40. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de CNAS, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

43. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

44. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții

Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

45. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

46. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

47. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helters c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

48. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc